

PR
OST
OR

Johanna Sebaüerová

Mizíme

Přeložila Michaela Škultěty

•

•

•

•

•

•

•

P R
O S T
O R

Johanna Sebauerová

**P R
O S T
O R**

Johanna Sebauerová

Mizíme

Přeložila Michaela Škultéty

Praha, 2025

**P R
O S T
O R**

Knihu finančně podpořilo
Ministerstvo kultury České republiky

MINISTERSTVO
KULTURY

© 2023 DuMont Buchverlag, Köln
Original German title: „Nincshof“
Translation © Michaela Škultéty 2025
Czech edition © PROSTOR 2025

ISBN 978-80-7260-634-4

Na úvod

Nincshof je vesnice. Na první pohled, ostatně jako každá vesnice, nijak výjimečná. Na druhý pohled, ostatně jako každá vesnice, jedinečná. Tam, kde se dnes nalézá východní cíp Rakouska a kde můžete za velmi jasných dnů v dálce zahlédnout poslední zbytky Alp, jak se naposledy zvedají k nebi. Tam, kde výhled neruší žádná vyvýšenina a obzor se rozprostírá široce a táhle, nedaleko Neziderského jezera, slané šedohnědé louže, přímo u Hanságského kanálu, líné stružky vyznačující hranici s Maďarskem, se uprostřed rákosí krčí Nincshof. Pár uliček, několik domů, vinice, okurková pole a všude kolem spousta ničeho.

V zimě vítr fičí přes beztvarou bílošedou pustinu tohoto rovinatého kraje a přináší s sebou chlad, o němž se traduje, že už leckoho připravil o zrak. V létě je vzduch těžký a hustý jako lepidlo na tapety, jen sbory cvrčků ho prolamují svým zpěvem. Kdo se v Nincshofu ocitne, ocitne se tam záměrně. Náhoda by si nikdy netroufla přivést sem někoho jen tak, ani kdyby to tak – jako v tomto příběhu – vypadalo.

Proč je to vesnice jako každá jiná, není těžké vypovědět. Mají tu kostel, hospodu s výčepním pultem z tmavého masivního dřeva a pekárnu, kde vždycky o polední přestávce zatáhnou výlohu krajkovými záclonkami, do nichž se za ty roky vpil sytě žlutý nádech. Živí obývají jednopatrové domy s bílými, máslově

žlutými a světle modrými fasádami. Mrtví odpočívají na zarostlém hřbitově pod starými kaštany. Mezi živými v domech a mrtvými na hřbitově se, jako v každé vesnici, vznášejí pár svatých, pár hrdinek, pár hrdinů a pár legend.

Že tahle vesnice není jako každá jiná, pozná jen ten, kdo přijde blíž. Přiloží ucho ke dveřím a zaposlouchá se do tónu řeči, který zní jinak než v okolních vesnicích. Jenom maličko jinak. Kdo se Nincshofanům a především Nincshofankám zahledí dlouze, opravdu dlouze do tváří, zjistí, že jsou to výjimečné tváře. Jenom maličko výjimečné. Ne natolik, abyste na ně mohli přísně ukázat prstem a říct: „Podívejte! Mají delší nosy, průzračnější oči a širší ústa.“ Výjimečné je to, co se za těmi tvářemi skrývá. Velmi obtížně se to popisuje někomu, kdo v Nincshofu nikdy nebyl.

Že tahle vesnice není jako každá jiná, souvisí také s tím – a tady by mohla začít možná nejdůležitější místní legenda – že kdysi bývala ostatním vesnicím podobná ještě mnohem méně. Jak přesně to s ní tehdy bylo a jestli se vůbec něco odehrálo, to dnes, jak už to u dobrých legend bývá, ví jen málokdo s jistotou. Na tom ostatně, jak to u dobrých legend bývá, ani nezáleží. Mnohem důležitější je, že ti, kdo chtějí, se o to mohou přít a – co je možná ze všeho nejdůležitější – mohou o tom snít. Byť z Nincshofu svárlivci a snílci už skoro zmizeli.

Skoro.

V této podivuhodné vesnici v nejzazším cípu Rakouska se zhruba před osmdesáti lety – a to není

legenda – za horké letní noci, kdy černou oblohu osvětlovaly blesky a hrom burácel tak, že okenice drnčely v pantech, v prasečím chlívku narodila Erna Rohdieblová. Šlo o porod natolik mučivý, že rodička, matka Erny Rohdieblové Euphelia, ve chvílích, kdy jí prudké křeče div nervaly tělo na kusy, už cítila vůni bohatých květů na zářivých loukách zászvětí. Půldruhého dne se její tělo zmítalo, ale to malé stvoření v něm se ani nepohnulo. S rozcuchanými vlasy a divokým pohledem bloudila matka Euphelia po dvoře jako náměsíčná a zoufale křičela. Příbuzní a sousedé, kteří přispěchali na pomoc, jí v tom nebránili. V Nincshofu tehdy neexistovalo mnoho pravidel, jednomu se však všichni podřizovali s železnou důsledností: Pokorně mlčet je třeba pouze před dvěma bytostmi – před milostivým Bohem a rodící ženskou.

Nesčetněkrát obešla matka Euphelia ve svém trýznivém šílenství dvůr, než se poddala vyčerpání a zhroutila se ve chlívku mezi dvě výkrmové prasnice. Nakonec, jako zázrakem, ležela přece jen ve slámě malá Erna Rohdieblová. Pokrytá bělavým povlakem a namodralá. Matka Euphelia s vypětím posledních sil vstala, zvedla ulepené novorozeně za tenoučké nožky a jemně ho plácla přes zadeček. Zachrčení, zabublání, pláč. Pak statečná bojovnice klesla zpátky do slámy, která už nebyla slámou, ale květinami – vonnými, barevnými a hebkými. Byla to babička Erny Rohdieblové Martha, kdo vzal vlhké děťátko do náruče a bledé matce jemně zavřel víčka.

V babiččině náruči vyrostlo novorozeně v batole, dívku, a nakonec v ženu. Pod jejím přísným pohledem procházela dny a učila se životu. S jejími záhadnými pohádkami, tiše šeptanými do temného pokoje, vklouzávala do noci a učila se snít. Babiččiny pohádky na dobrou noc byly fantastičtější než cokoli, co malá Erna Rohdieblová znala. Dlouho si myslela, že je to tím, že tyto příběhy z babičky, té mlčenlivé ženy, vycházely pouze zřídka, a právě proto byly něčím výjimečným, stejně jako noci plné snů, které po nich následovaly. Teprve později v životě, totiž právě v onom létě, kdy se odehrál následující příběh, si Erna Rohdieblová měla uvědomit, že důvod byl jiný. Babička Marta byla totiž až do onoho léta posledním velkým snílkem z Nincshofu.

Následující příběh začíná prvním dnem jednoho docela nedávného června. Dnem, kdy léto ještě oficiálně nezačalo, přesto se však rozhodlo, jaké léto to bude. Nincshofská léta se obvykle navzájem podobala jako jedno rákosové stéblo druhému. Všechna byla podobně horká, spalující a lenivá. Léto, které začalo onoho prvního červnového dne, mělo být jiné. *Nezapomenutelné*, řekli by lidé, kteří tomu nerozumějí. Kteří si dokonce myslí, že hodnotu má jen to, co si pamatujeme.

Červen

Bylo to tedy první červnový den, když příběh začal, a jak to tak bývá, mystično počátku zprvu všem, kdo byli jeho součástí, zastřelo jakékoli tušení toho, co přijde. V zahrádce za domem v Urbariální uličce číslo pět poklidně seděla Erna Rohdieblová, vyškrabovala si špičkou nože zpod nehtů zbytky marmelády z pusztafiků a myslela, poněkud kajícně, na paní doktorku Waratnou.

„Cukrovka, paní Rohdieblová,“ prohlásila lékařka posledně, „cukrovka se diagnostikuje snadno.“

A Erna Rohdieblová na to nic neřekla, protože co už byste měli říkat, když vám vaše domácí lékařka vmete do obličeje něco takového? Když se na vás dívá přes okraj svých brýlí se zlatými obroučkami vyčítavě a takřka mírně zklamaně? Erna Rohdieblová mlčela, přikyvovala a dovolila té větě, ledabyle utroušené koutkem úst, aby ji připravila o nevinné ranní potěšení ze snídaně. Přinejmenším dočasně. Nebylo to tak, že by Erna Rohdieblová po té diagnóze neudělala nic ke snížení rizika cukrovky. Nejprve jednoduše vynechala marmeládu, odvážně a zdrženlivě snídala samotnou žemli, jen s máslem, holou a smutnou. Sledovala, jak čerstvé ovoce tvoří červené pruhy, když ho vmíchávala do bílého jogurtu, vařila ovesné vločky na slizkou kaši a s odporem ji polykala, přičemž vzpomínala na po- myje ze zbytků jídla, které babička Martha kdysi dávno lila do žlabu prasatům. Dokonce ochutnala mandlovou

pastu, na niž pěla nadšené ódy její dcera Marianne. Tento odvážný počín skončil tak, že byla nucena ještě téhož dne mžourat do oslepujícího světla nad zubařským křeslem, zatímco jí znovu upevňovali korunku, která v mandlové pastě uvízla. Ale příliš se toho udělat nedalo, když si vlastní tělo danou zvyklost postupně osvojilo jako návyk a pak, během mnoha desetiletí, dokonce jako podmínku, bez níž nebylo ochotné absolvovat zbytek dne. Erna Rohdieblová si povzdechla. Marmeláda se v ranním slunci vlhce třpytila.

Přišel první červnový den a zdálo se, že bude krásný. Navzdory své neposkvrněnosti byl nestydatě horký. Unavený větřík od jezera přinášel do Nincshofu pach bahna. V koruně ořešáku trylkovala modřinka. Nad skromným kouskem trávníku poletovali dva motýli. Kdo měl to mimořádné potěšení zažít červen v Nincshofu, ten byl obdarován opravdu výjimečným štěstím. Vzduch byl v tuhle roční dobu teplý a den za dnem obtěžkanější vůní akácií, pivoňek, levandule, bzučením cvrčků, slunéček sedmítečných, čmeláků a přemírou veselí zpěvných ptáků všeho druhu. A jako kdyby se na tom tajně domluvily, keře stále více bujely, stromy natahovaly koruny o trošičku, a ještě o další trošičku výš, hrdé jako herci připravení odehrát důležitý kus.

Erna Rohdieblová si vsunula špičku nože s vyškrábanou marmeládou mezi rty. Na druhé straně domu zaskřípěla zahradní branka.

„Erno!“ ozval se pronikavý hlas.

O jeho majitelce nemohlo být pochyb. Okolo celého Neziderského jezera, pravděpodobně až daleko za maďarskou hranicí byste druhý takový nenašli. Kdykoli Ernu Rohdieblovou zaskočil, projel jí celým tělem až nahoru do levé stoličky, kde od toho maléru s mandlovou pastou dřímala bolest, kterou dokázal probudit pouze tento hlas.

Frederika Liebzipfelová bydlela o pár domů dál, a protože také ona brzy přišla o manžela, dělala už dobrých deset let Erně Rohdieblové doprovod, když se šlo na hřbitov zalévat. Teď vešla do zahrady, následována Erninou přímou sousedkou Arminou Karnelliovou. Obě dámy měly kolem boků omotaná para. Přes kulatá břicha a bujná poprsí se napínaly pestrobarevné plavky. Frederika Liebzipfelová měla na hlavě slamák. Armině Karnelliové se na levém rameni houpala velká plážová taška, pod pravým podpažím svírala dvě pěnové plavecké nudle.

„Ty ještě nejsi připravená?“ zeptala se Frederika Liebzipfelová a založila si ruce v bok.

„Připravená na co?“ opáčila Erna Rohdieblová a pomalu se zvedla ze zahradní židle.

„Na co?“ Frederika Liebzipfelová si pobaveně odfrkla. „Fetzi konečně napustila bazén. Jdeme ho otestovat.“

Na jejím levém lalůčku zahlédla Erna Rohdieblová cosi, co identifikovala jako zbytky chvatně rozetřeného opalovacího krému. Na tuto událost, na niž se obě dámy očividně velmi pečlivě připravily, Erna Rohdieblová pozvánku nedostala.

Fetzi Erlangerová zjevně dosud nestrávila vtípek pronesený u stolu s občerstvením na poslední hasičské slavnosti, vtípek, který mířil na její švestkový koláč. Erna Rohdieblová tehdy jen tak mimochodem, se šibalským mrknutím podotkla, že koláč je jistě z hotové směsi, vlastně to měla být pochvala, jenže ona poznámka se bohužel od Fetzi Erlangerové odrazila a zůstala jí ležet v žaludku. Erna Rohdieblová už neměla příležitost nedorozumění vysvětlit, Fetzi Erlangerová se ve své ukřivděnosti dočista zasekla. Od toho incidentu vztah mezi oběma dámami ochladl. Sice se pozdravily, když se potkaly na ulici, ale neprohodily spolu už ani slovo a každá si šla svou cestou. Nedorozumění představovala v Nincshofu, vesnici, kde se všech pár set obyvatel navzájem znalo, obtížně splavné vody. V Erně Rohdieblové vzplál plamínek žárlivosti, ale jenom malý.

„Ne, já s vámi nejdu! Chlorovanou vodu zrovna moc nemusím.“

Byla to lež, ale jenom malá.

„Navíc toho musím udělat spoustu na zahradě.“

Frederika Liebzipfelová a Armina Karnelliová se rozhlédly. Také lži byly ve vesnici, jako byl Nincshof, obtížně splavné vody. V dalším přesvědčování oběma dámám zabránilo pouze jejich slušné vychování. Naštěstí.

„Tak my tedy jdeme, Erno. Měj se,“ řekly a zamířily k brance. Oblé zadnice se jim pod pestrými šátky pohupovaly ze strany na stranu.

Erna Rohdieblová klesla zpátky do plastové zahradní židle. Zakousla se do žemle s marmeládou a přejela dlaní po květinovém vzoru na voskovaném ubruse. Vedle talíře uvízl v kapce marmelády mravenec a zoufale mával nožičkami ve vzduchu. Erna Rohdieblová ho pozorovala, žvýkala a snažila se utřídit si myšlenky. Byl první den v červnu a léto dostalo směr.

V Nincshofu byl k většině pozemků přístup ze dvou stran. Jednak z té *oficiální*, zepředu, tedy z ulice, která byla v katastru nemovitostí uvedená jako adresa – šlo o hezký vchod s úhlednou fasádou a květinovými truhlíky – a potom druhý z jiné ulice, na opačném konci pozemku. Tudy kdysi vraty velkými jako vjezd do tunelu vjížděly traktory, kombajny a přívěsy pro koně. Tyto uličky sice údajně měly oficiální jména, ale nikdo nikdy neviděl důvod je používat. Místní těmto strohým, ryze účelovým uličkám říkali jednoduše *záhumenka*. A protože v Nincshofu znal každý každého a všichni věděli, kde kdo bydlí, bylo také vždycky jasné, o které *záhumence* je řeč, když o ní někdo mluvil. Obrovské vjezdy pro traktory z některých zadních uliček postupem let zmizely a nahradilo je zelené pletivo, živé ploty z tújí a garážová vrata.

Stejně tomu bylo i na pozemku Fetzi Erlangerové, před kterým nyní Erna Rohdieblová stála, dva dny poté, co její zahradu navštívily Frederika Liebizpfelová a Armina Karnelliová v plaveckých úborech. Cestou do pekařství Hagenrieder se najust rozhodla vzít to oklikou,

jen malou. Proč vlastně ne? Den byl tak krásný! Vzduch tak čistý! A navíc přece paní doktorka Waratná říkala něco o prospěšnosti pohybu, kvůli cholesterolu a zkor- natělým cévám. Dvě křižovatky, dvě odbočky, a teď, inu, teď tady stála a opatrně mžourala skrz větévky tují. Jako by si to tak přála sama náhoda, ta věčná šprýmařka.

V ranním slunci se třpytil blankytnou modří. Byl obrovský. Vinařův přívěs, ten velký zelený, s elektrickým sklápěním, byste do něj mohli potopit úplně celý. Erna Rohdieblová přistoupila blíž a odhrnula několik větviček. Na jedné straně skákací prkno, na druhé tma- vě modrý válec s krycí plachtou. Kolem dokola pečlivě zastřižený trávník připomínající zátěžový koberec. Vě- zela v živém plotu oběma rukama až po ramena, měkké břicho se tlačilo skrz pletivo. Bylo tohle možné? Upro- střed Nincshofu! Z rozjímání ji nakonec vytrhl chra- plavý zvuk motoru. O kus dál zahrulo do záhumenky auto. Prudce vytáhla hlavu z keře, vylovila si z řídkých vlasů jehličí a větvičky a pokračovala v oklice.

Se vzrušující směsicí smělosti a studu opustila Er- na Rohdieblová zadní uličku, do níž ji tak nečekaně za- vála náhoda. Hlavou jí vířily myšlenky. Málem by byla vkročila pod kola poštovního autobusu, který dvakrát denně přijížděl z hlavního města, kdyby na sebe hlasi- tým trubením neupozornil. Zcela mechanicky zamí- řila na hřbitov. Zcela mechanicky se opřela do kované brány, která se zmučeným skřípěním protestovala proti vetřelcům všeho druhu. Zcela mechanicky si vzala jed- nu z konví vyrovnaných vedle kamenného žlabu. Zcela

mechanicky ji naplnila vodou a nakonec zcela mechanicky zalila růže na hrobě babičky Marthy a macešky na hrobě svého chotě Ferdinanda. Že měla vlastně namířeno do pekárny, na to už dávno zapomněla. Jak by ta voda asi... Na kůži...? Možná by měla...? Možná jen jednou? Možná jen prstíček? Erně Rohdieblové se zatočila hlava. Odložila konev, posadila se na okraj hrobu a dívala se na drobné trsy trávy, které rostly ve spárách ledabyly vybetonované cestičky.

Její choť Ferdinand odjakživa tvrdil, že ví, jak správně utrácet peníze: totiž pokud možno vůbec. O bazénu na vlastní zahradě by ho ani nenapadlo přemýšlet. Kdyby se ho na to Erna Rohdieblová zeptala, zrudl by nad tím nerozumem vzteky, ale neřekl by nic. Trhavými pohyby by krájel svou klobásu, až by nůž skřípal o okraj talíře. Naskládal by nádoby do myčky s větším rachotem, než by bylo nutné. Zbytečně prudce by otevřel dveře na terasu a oddusál do své zeleninové zahrádky. Tam by si zapálil cigaretu, zhluboka by si potáhl a pak by s důrazným odfrknutím vyfoukl kouř tak, aby ho Erna Rohdieblová kuchyňským oknem slyšela. Potom by přecházel mezi keříky rajčat a hlávkovým salátem a kriticky by si zeleninu měřil. Energicky by pátral po plevelu a spěšně ho vytrhával, jako by snad býlí šířilo mimořádně nakažlivou nákazu, která v lidech vyvolává bláznivou představu, že musejí vlastnit bazén. Ernu Rohdieblovou až maličko zamrzelo, že mu to tehdy, když to bylo ještě možné, nikdy nenavrhl. Jistě by to byl zábavný den.

Když se teplým dopoledním sluncem vracela domů, pocítila náhle tlumený náraz. Erna Rohdieblová se zapotácela a v poslední chvíli se stačila chytit pouliční lampy. Zpoza rohu se až příliš rychle vynořila rekreační běžkyňe a vrazila do ní. Byla to vysoká, štíhlá žena. Zářivě tyrkysové sportovní oblečení, aerodynamické sluneční brýle, tenké kabely visící z uší, vrstvička potu po celém těle. Třpytila se.

„Promiňte,“ vydechla. „Neviděla jsem vás.“

Zastrčila si sluneční brýle do vlasů, vytáhla si kabel z jednoho ucha, chytila Ernu Rohdieblovou oběma rukama za ramena a vyhledala její pohled. Svraštila opálené čelo a tvářila se vážně.

„Omlouvám se. Jste v pořádku?“

Erna Rohdieblová chvatně přikývla. Žena jí chvíli hleděla do očí, jako by na něco čekala, ale pak se usmála, znovu si nasadila sluneční brýle a rozběhla se pryč. Plavý ohon jí přitom poskakoval sem a tam.

To byla ona. *Ta nová* z města. Před rokem koupili s rodinou starý mlýn na kraji obce a proměnili ho v obytnou škatuli. Strohou, s ostrými hranami a tak oslnivě bílou, že si člověk musel stínit oči, když šel kolem. Během přestavby se o tom hodně mluvilo. Všichni o *těch nových* něco zaslechli, donesli to k hostinské a s pomocí pusztafikové pálenky, nejlepší malty na cihly z polopravd, přetvořili v divoké fámy. Jsou slavní, na hoře ve městě, tvrdil jeden. Ona je herečka, říkal druhý. Ta obrovská ohrada vedle domu je pro koně. Chtějí si totiž otevřít jezdeckou školu pro boháče, mudroval třetí.

Před několika týdny se konečně nastěhovali. Běžkyňe, její muž, její dcera. Erna Rohdieblová se s nimi ještě nesetkala. Pouze Frederika Liebzipfelová běžkyňi jednou potkala cestou do pekárny a pak Erně Rohdieblové vyprávěla, že ji ta ženská ani nepozdravila. Frederika Liebzipfelová neustále narážela na lidi, kteří nezdravili.

Zpátky v Urbariální uličce číslo pět už Erna Rohdieblová na bazén téměř nemyslela. Postavila na plotnu hrnec s vodou a hodila do něj pár brambor. V rádiu četla moderátorka regionální stanice nejnovější zprávy. Rekordní návštěvnost na koupališti u jezera, požár v truhlárně v jedné obci na jihu, zahájení výstavy keramičky ze Stoobu, městečka, které se svou keramikou proslavilo i daleko za hranicemi. Počasí mělo zůstat nadále slunečné, ke konci týdne se však očekávaly bouřky a vydatné deště. Podezřele všední počasí na nincshofské léto, které bylo pro Ernu Rohdieblovou, poněkud překvapenou vlastní zvědavostí, už teď o něco méně všední a mělo se stát ještě podstatně nevšednějším.

O několik dní později stála Erna Rohdieblová v uličce před svým domem a smetáčkem ometala z plotu třípytivé pavučiny, lesknoucí se ve slunci, když tu koutkem oka zahlédla, jak se k ní blíží pestrobarevná skvrna. Byla to Frederika Liebzipfelová, opět oděná do svého plážového úboru. Opět splývavé pareo kolem boků, slamák se širokou krempou, zářivě tyrkysové plavky.

Novinkou tentokrát byly plátěné sandály s korkovou podrážkou, které Frederice Liebzipfelové stlačily prsty tak pevně, až se překrývaly a zčervenaly.

„Zase do bazénu? Ale vždyť na odpoledne hlásí déšť,“ řekla Erna Rohdieblová.

Frederika Liebzipfelová zvedla oči k nebi a přidržela si obrovský slamák.

„Ale, třeba se to přežene.“

„Říkali v rádiu, že bude silná bouřka. Dokonce s kroupami,“ poznamenala Erna Rohdieblová a spustila ruku se smetáčkem.

„No jo, máš pravdu. Ideální to není,“ přikývla Frederika Liebzipfelová. „Ale víš jak, Erlangerovi zítra odletají do Turecka. Na čtrnáct dní. Takže dneska je poslední den, kdy si můžeme jít zaplavat.“

„Vážně?“

„Jo, jo. Dělají to přece každý rok. Dva týdny v červnu a dva týdny v srpnu. Tunisko, Kanárské ostrovy, naposled byli na severu. Okružní plavba na Špicberky. Kvůli půlnočnímu slunci. Nelíbilo se jim to. Moc drahé, moc světla. Ale víš jak,“ Frederika Liebzipfelová přistoupila k Erně Rohdieblové o krok blíž a tiše promluvila koutkem úst, „když na to člověk má.“ Zachichotala se zpod slamáku a s očekáváním se na Ernu Rohdieblovou zadívala.

Co Erna Rohdieblová Frederiku Liebzipfelovou znala, a že ji znala celý svůj život, byla Frederika přesně taková: soudila druhé, ale vždy přesně na hranici pouhého přátelského žertu, takže jí nikdy nešlo vyčítat

zlomyslnost. Její poznámky se však zároveň daly chápat jako pozvání připojit se, kdyby člověk chtěl. Ernu Rohdieblovou ty rozhovory mátl. Proto se jednoho dne rozhodla, že se už do nich nebude pouštět.

„A Erlangerovi na to prostě mají,“ zkusila to Frederika Liebzipfelová znovu.

„Jo, to je možné,“ odpověděla Erna Rohdieblová stručně.

„Jinak by si takový obrovitánský bazén nemohli absolutně dovolit.“

„Jo, to jistě.“

„A našinec si něco takového užije jen výjimečně.“

Frederika Liebzipfelová chvíli čekala na odpověď, ale Erna Rohdieblová její naléhavý pohled ustála a neřekla nic. Frederika se tedy rozloučila a s látkou vlnící se kolem boků odkráčela Urbariální uličkou pryč.

O dva dny později si Erna Rohdieblová sbalila do tašky velkou osušku, koupací čepici a jablko. Ve sklepe vyhrabala starou čelovku, s níž kdysi její choť Ferdinand číhal na kunu, která mu ohlodávala sazenice rajčat a kálela mezi ředkvičky. Vtěsnala se do svých tmavomodrých plavek a oblékla si přes ně koupací plášť, který měl na prsou červenou výšivku Sluneční lázně Lutzmannsburg. Bez dalšího přemýšlení, aby si to náhodou nemohla rozmyslet, vyšla na terasu, popadla plastovou zahradní židli, přehodila si ji přes pravé rameno a vydala se teplou nocí, modrou jako inkoust, na svou misi.

Zadní ulička jí v noční temnotě připadala podivně cizí. Kam stačila dohlédnout, v žádném domě se nesvítilo. S bušícím srdcem umístila zahradní židli před mezeru v živém plotě, vylezla na ni, přehodila nohu přes plot, protáhla své měkké tělo pichlavými tújemi a nakonec, funicí a v úžasu sama nad sebou, skutečně stála na trávníku u Fetzi Erlangerové. Do nosu jí vnikl ostrý zápach chloru. Za praskotu několika tenkých větviček protáhla zahradní židli živým plotem, svlékla si lázeňský župan, natáhla si koupací čepici a připnula na ni čelovku.

Snubní prsten hlasitě cinkl o kovové madlo, když Erna Rohdieblová vstoupila na první příčku bazénového žebříku. Příjemně teplá voda jí omývala kotníky. Opravdu to dokázala. S odvahou hrdinů se proplížila vesnicí a teď konečně udělá to, co Frederika Liebzipfelová pyšně a se značnou okázalostí předváděla před celou vesnicí už několik dní. Erna Rohdieblová sestoupila o příčku níž.

Náhle někde zaštěkal pes.

Zvuk přicházel zblízka a zněl velmi naléhavě. Pravděpodobně šlo o toho prevíta, který patřil synovi pekařky Hagenriederové. Erna Rohdieblová sevřela madlo pevněji. Nadělala moc hluku? Probudila ho? Zalarmuje sousedy? Hodnou chvíli stála na žebříku jako přimrazená, bála se, že sebemenší pohyb rozvíří vzduch a donese ho až k citlivému čenichu štěkajícího psa, který vzápětí páníčkovi či paničce ukáže, kde se právě odehrává něco neslýchaného. Aby přemohla paniku, začala si potichu pobrukovat novou písničku

od Dolce Carla, kterou teď v regionálním vysílání hráli pořád dokola. Nakonec pes zmlkl. Váhavě, s nastraženými ušima sestoupila o příčku níž, pak ještě o jednu, pustila se žebříku a odrazila se.

Tak se tu ocitla. A byl to sen! Voda jí hedvábně objímala tělo, které v posledním desetiletí stále znatelněji tuhlo, olověné údy, klouby suché jako písek. Opatrně udělala první tempa. Kužel světla z čelovky klouzal před ní po černé hladině. Po pěti délkách se osmělila. Pohybovala se čím dál svižněji a razantněji. Byla si jistá, že Fetzi Erlangerová, Frederika Liebzipfelová a další dámy během svých setkání ani pořádně neplavou. Nejspíš jen polehávaly na lehátkách anebo seděly na okraji bazénu a máchaly si ve vodě sýrově bledé končetiny protkané křečovými žilami. Do takové party Erna Rohdieblová patřit nechtěla. Připadalo jí proto zcela logické přesunout svoje plavání na noc, kdy mohla nerušeně křížovat bazén bez otravného tlachání starých bab. Asi po dvaceti délkách jí začal pomalu docházet dech. V kůlně našla dvě plavecké nudle. Jednou si podložila ramena, druhou kolena a nechala se unášet. Zhasla čelovku a zahleděla se na hvězdy, které té noci zářily na nincshofském nebi obzvlášť jasně.

Do svého domu v Urbariální uličce číslo pět se vrátila ve dvě hodiny v noci. Ještě na terase si stáhla mokré plavky a kolíčky je připevnila na šňůru. Nahá sešla do sklepa, vzala si lahev piva a stále nahá se vrátila ven, posadila se do zahradního křesílka a zahleděla se na oblohu. Jak výjimečná tahle noc byla. *Nezapomenutelná,*

pomyslela si, protože tehdy ještě nevěděla, co všechno ji čeká. Upíjela pivo pomalu, po malých doušcích, a černý noční vzduch jí stále hřál kůži. Erna Rohdieblová si tiše odříhla a maličko se zaradovala.

Následující noci probíhaly navlas stejně. Počkala do půlnoci, sbalila si tašku, přehodila si přes rameno skládací židli a odplížila se k domu Fetzi Erlangerové. Odplavala si svoje a potom se vznášela na plaveckých nudlích. Dny byly neobyčejně horké a ona v duchu děkovala Fetzi Erlangerové za její geniální nápad. Tenhle bazén byl skutečným darem pro všechny obyvatele Nincshofu. Noční výpravy přirozeně nezůstaly bez následků. Rozhodily jí spánkový rytmus, čehož si časem všimly i její děti, Stefan a Marianne, když se o víkendech zastavily na kafe. Znepokojeně vyzvíдалy, proč se matka tak popleteně potácí, zapomíná, co chtěla, a v jednom kuse zívá. Jestliže mělo stárnutí vůbec nějakou výhodu, pak jí byla možnost kdykoli omluvit svou zapomnětlivost, zmatenost, lenost nebo jiné lidské slabosti, aniž by ti mladší vaše omluvy zpochybňovali.

Prudké deště, které neúnavně předpovídali v regionálním vysílání, nakonec Nincshof přece jen zastihly nepřipravený. Stromy nerozechvěl podezřelý vánek, lidem nepřešel po pažích varovný chlad, z něhož by jim naskákala husí kůže. Liják se snesl na vesnici náhle a zuřivě a překvapil Ernu Rohdieblovou, která v něj už ani nevěřila, na zpáteční cestě z noční plavecké seance. Velká teplá kapka jí s hlasitým plesknutím dopadla

přímo na pěšinku, kterou měla od koupací čepice trochu nakřivo. Trhla sebou. Následovala další kapka. A další. Erna Rohdieblová si sundala sandály a přidala do kroku. Když doběhla do Urbariální uličky, už se jí koupací plášť nasáklý vodou ztěžka lepil na tělo. Zbývalo jen několik domů, pouhých pár metrů, a bude ve svém suchém domě, ve své teplé posteli.

Ze soustředění ji vytrhlo hlasité hvízdnutí.

„Erno!“ zavolal někdo.

Erna Rohdieblová pocítila ostré píchnutí v levé stoličce. Z jednoho okna se vykláněla Frederika Liebzipfelová, lokty opřené o polštář, cigaretu v ruce.

„Co to k čertu vyvádíš?“

Erna Rohdieblová nepočítala s tím, že bude muset v tuhle hodinu odpovídat na podobné otázky. Vlastně nečekala, že v tuhle hodinu ve vesnici někoho potká, ačkoli dobře věděla, že když Frederika Liebzipfelová neví, co si počít se vším tím volným časem, často se vyklání z okna, kouří a pozoruje okolí.

„Byla jsem se projít!“ zavolala přes dešťovou clonu.

„Ve dvě hodiny ráno?“ zeptala se Frederika Liebzipfelová a poklepala si ukazováčkem na levé zápěstí, kde neměla hodinky.

„Nemohla jsem usnout.“

„Co neseš v té tašce?“ Frederika Liebzipfelová se vyklonila z okna ještě o něco víc a mžourala skrze dešťové kapky.

„Věci,“ odpověděla Erna Rohdieblová.

„Věci?“

„Věci k jídlu.“

„A ta zahradní židle?“

„Tu mám na sezení.“ Erna Rohdieblová poslouchala, jak jí z úst vychází jedno absurdní tvrzení za druhým, a byla Frederice Liebzipfelové téměř vděčná, že v sobě v této prapodivné situaci našla přinejmenším dost taktu na to, aby nekomentovala její promočený koupací plášť. Přesto však navzdory dešti, který všechno rozmazával, viděla, jak ve Frederice Liebzipfelové roste podezření, že Erna Rohdieblová něco tají. Tajemství, stejně jako nedorozumění a lži, představovala ve vesnici, jako byl Nincshof, obtížně splavné vody.

„Musím do postele, Fredi. Dobrou noc.“

„Dobře se vyspi, Erno,“ odpověděla Frederika Liebzipfelová zdvořile, ale když típala cigaretu v popelníku na parapetu, v očích jí jiskřilo.

Erna Rohdieblová ze sebe spěšně shodila oblečení. Koupací plášť pleskl na studené dlaždice v předsíni, s tlumeným žuchnutím následovaly plavky. Důkladně se osušila měkkým ručníkem, oblékla si noční košili a vklouzla do postele. Venku zuřila bouřka, rozlícený vítr nyní bičoval déšť do všech stran. Přesto to nebyly běsnící živly, co jí tu noc nedalo usnout. Vytušila snad Frederika Liebzipfelová, co Erna Rohdieblová poslední týden noc co noc dělá? Že by ji dokonce sledovala? Erna Rohdieblová zírala do stropu, hlavou jí vířily divoké představy, až se jí z toho udělalo mdlo. Vstala a otevřela okno. Všude to hučelo, odevšad stoupala pára, do ložnice se vkrádal zemitý pach.

Je třeba si uvědomit, že ve vesnici, jako je Nincshof, se jen zřídka našel důvod držet cokoli pod pokličkou. Už jen proto, že v takové vesnici – s hrstkou domů namáčkaných v samé výspě Rakouska – bylo stěží možné něco udělat, říct nebo si třeba dokonce jen pomyslet, aniž by na to vzápětí u nejbližší pouliční lampy někdo nepřivedl řeč. Nincshofané a zejména Nincshofanky o sobě věděli všechno. Dřív, vykládalo se s oblibou u hostinské, o tom ani nebylo třeba mluvit, stačilo jen ve správnou chvíli myslet na tu správnou věc.

Bylo tudíž překvapivé – anebo snad ne? – že se onoho léta, kdy se tento příběh odehrává, do vesnice začaly vkrádat chuchvalce tajnůstkářství, tu a tam se shlukovaly a ledacos zahalily mlhou, a to nejen v onom zákoutí, kde Erna Rohdieblová trávila své noci plaváním.

S počínajícím soumrakem bychom našli i další tajnosti, jak se v jiném koutu Nincshofu vznášejí nad hlavami tří mužů. Na kraji vesnice, u hranice s Maďarskem, vedle Hanságského kanálu a jeho lenivých vod, daleko od světla kterékoli pouliční lampy, jež by mohla něco odhalit, dotyční spěšně přejížděli pohledem okolí, jak už to lidé dělávají, když jim těsně nad hlavou visí tajnosti. Něco si tiše mumlali, právě tak nahlas, aby se vzájemně slyšeli přes vrzání cvrčků ve vysoké trávě. Byl tam jeden mladík, snad dvacetiletý,

s dlouhými hubenými údy, jeden starší s břichem přetékajícím přes přezku pásku a další, ještě starší, jemuž čas pokropil nekonečné čelo stařeckými skvrnami a krk zkrabatil do dlouhých volných záhybů.

Dřív, vzdychal ten ještě starší pokaždé, když se ve vši tajnosti sešli, bylo v Nincshofu všechno lepší. Ostatní přikyvovali, protože se vždy přikyvovalo, když někdo mluvil o tom, jaké to byl *dřív*, protože ta věta mohla znamenat cokoli a zároveň nic a protože člověk mohl vnímat sounáležitost s tím druhým, aniž věděl, co má přesně na mysli. A není snad sounáležitost krásná? *Dřív*, vzdychal ten ještě starší, *dřív* byli lidé v Nincshofu ještě svobodní. A ostatní opět přikyvovali. Není snad svoboda ta nejkrásnější věc na světě?

Tito nincshofští muži se poprvé nepotkali tohoto léta, ale právě tohoto léta – a nebýt tajností, které všechno zastřely, všiml by si toho i zbytek vesnice – si v útrobách nesli nervózní chvění. A v hlase třas.

„Jestli to praskne,“ řekl mladík vážně do teplé červnové noci, „tak nás to hodí zpátky. O měsíce, o roky. Říkám vám, že to nedopadne dobře.“

Starší si povzdechl. Mladík pokračoval.

„Jestli Ernu někdo načapá, lidi budou mluvit. A nejen tady v Nincshofu. Taky v Andau, v Zicku, ve Wallernu, v Tadtenu. Kdo ví, třeba se to donese až na druhou stranu jezera, dokonce, bůh chraň, do Eisenstadtu. Noviny sem někoho pošlou, vyjde senzacechtivý článek a bude se to rozebírat ještě víc. Už to šušká – ní slyším.“ Mladík posměšně napodobil hospodského

štamgasta a zadeklamoval: „Bylo jasné, že se něco takového stane v Nincshofu. Vždycky jsme věděli, že tam jsou lidi pošahaný.“

Starší si znovu povzdychl.

„Navrhuju prozatím zachovat klid. Není třeba hned panikařit,“ řekl. „Liebzipfelová možná pojala jisté podezření, ale to ještě neznamena, že přijde na to, co Erna vlastně dělá.“

„My už to přece taky víme,“ sykl mladík. „Proč by na to neměli přijít i ostatní?“

„Protože ostatní nemají oči a uši všude v Nincshofu jako my.“

Tři muži mlčeli. Hanságský kanál se vedle nich rozvázně sunul směrem na východ a sotva slyšitelně přitom šplouchal.

„Je to jako spiknutí, ne?“ zašeptal mladík, který se odmítal nechat vytrhnout ze své narůstající paniky. „Jako by to někdo dělal schválně. Bránil nám v našem záměru. Jak na nás asi mají zapomenout, když se tady každou chvíli semele nějaká bizarní ptákovina?“

Nervózně přešlápl z jedné dlouhé hubené nohy na druhou.

Vskutku! Jak zapomenout na vesnici, kde se každou chvíli semele nějaká bizarní ptákovina? A právě tohle muže v jejich tajnostech stmelovalo, to léto stále naléhavěji – zapomnění. Zapomnění, ve kterém by byl jejich Nincshof zase takový, jaký býval kdysi, k němuž se v posledních letech stále více přibližovali, když svoje sny tvarovali do plánů. A teď tohle. To a ještě víc! Jako

by totiž smělé plavecké výpravy Erny Rohdieblové nebyly samy o sobě důvodem k obavám, objevilo se toho léta ještě další, velmi akutní riziko: *ti noví*. Ti noví ve své obytné kostce vržené na kraj vesnice, extravagance, jakou Nincshof dosud nepoznal. Už pouhá jejich přítomnost vyvolávala u trojice mužů značné znepokojení.

Večer měly ty potvory dorazit. Prvních šest pakož. Jeden samec, pět samic. Isa Bachgasserová se snažila zachovat klid a vzbudit v sobě něco jako radostné očekávání. Její muž, Silvano Mezzaroni, vyrazil včera v atmosféře zjitřeného vzrušení, nahromaděného za řadu dnů, s přívěsem na koně směrem na Udine, k chovateli. Šest set kilometrů po dálnici. Ty dnes plánoval v červeném vedru absolvovat zpátky do Nincshofu, s pakozami vzadu v přívěsu. Isa Bachgasserová si zakázala veškeré komentáře ohledně etických otázek týkajících se pohody zvířat, byť se jí přímo agresivně vnucovaly. Pakozy byly věci jejího muže. Nehodlala se vměšovat, měla v plánu je nechat na něm. A především nemínila pro ta zvířata hnout prstem. To byla podmínka.

Isa Bachgasserová si v uchu upravila bílé peckové sluchátko. Na druhém konci hučela dálnice a do toho se ozýval rozrušený hlas Silvana Mezzaroniho. Stál na odpočívadle kousek před Villachem a snažil se překřičet burácející nákladní vozy.

„Čtyři pět hodin, nanejvýš šest, myslím. Ještě se ozvu, až se budeme blížit k Nincshofu.“

My. Takže teď to bylo my. Myšleno *já a pakozy*.

„Dobře,“ řekla Isa Bachgasserová. „Jeď, prosím tě, opatrně.“

Dřepla si a zavázala si tenisky.

Na zápěstí jí nedočkavě blikaly chytré hodinky

s měřením tepu. Isa Bachgasserová vykročila ze dveří. Tohle místo bylo na běhání jako stvořené. Existoval tu prostor. Nekonečně mnoho prostoru. Stačilo vyjít ze dveří a člověk se ocitl v rozlehlé síti osamělých štěrkových cest a polních pěšin, měkkých a šetrných ke kolům. Mohl uběhnout maraton, kdyby chtěl, a nepotkat přitom živou duši. Aspoň že tak.

Ještě nebylo ani osm ráno, a vzduch před ní už připomínal teplou a těžkou zeď. V dálce se nad okreskou tetelilo horko. Ve vysoké trávě podél krajnice cvrčeli cvrčci. Isa Bachgasserová už málem zapomněla, že Rakousko může vypadat i *takhle*. Pro zemi, která se pyšnila zimními sporty a odvážnými horolezci, nebyla typická jen smaragdově zelená horská jezera a rozpálená kachlová kamna, ale i tohle: Burgenland. Stepní krajina, žlutá jako savana a chvílemi tak plochá, jako by si na ni někdo vzal vodováhu, jenom na horizontu se zvedaly shluky větrných elektráren a čeřily svými lopatkami vzduch. Tady v nížině bylo jiné horko než to, které Isa Bachgasserová znala ze svého dětství v Solné komoře. Tam se vedro s prvními slunečními paprsky přehouplo přes vrcholky hor a vplížilo se do údolí a s večerními červánky zmizelo, aby uvolnilo místo chladné noci. Tady, v téhle rozlehlé rovině, se rozvažovalo jako tlusté, líné zvíře.

Dneska ji čeká dobrý běh. Spala dlouho a tvrdě, poslední dva dny šetrila nohy a zaměřila se místo toho na posilování středu těla, který běžci často zanedbávají. Bohužel, jak bylo vidět na spoustě rekreačních

běžců v hlavní aleji vídeňského Prátru, běžců vyrážejících výhradně za hezkého počasí. Horní polovinu těla měli zkroucenou a měkkou jako preclíky. Přitom právě silné břišní a zádomé svaly udržují běžcovo tělo stabilní i na dlouhých tratích. A vůbec, i když člověk neběhá – ať už jde o zvedání přepravek s nápoji, celodenní sezení za psacím stolem, nebo něco jiného, dokonce i o orgasmy, aktivní zapojení středu těla přináší výrazně lepší výsledky.

Sportovní hodinky s měřením tepu blikaly: šestý kilometr, rovnoměrné tempo, klidný dech, nízký puls. Kolem se míhala zelenožlutá krajina. V jedné vesničce se musela zastavit na křižovatce, aby nechala projet traktor s prázdným přívěsem. Řidič zvedl ruku na pozdrav. Isa Bachgasserová mu gesto oplatila. Tak se to tady dělalo. Kdo nezdravil, vzbuzoval podezření. S tímto konceptem sociální kategorizace se setkala hned během svého prvního týdne v roli oficiální obyvatelky Nincshofu. V pekárně si objednala tři makové záviny a půlku pšenično-žitného chleba. Pekařka, malá, kulatá žena v brýlích s červenými obroučkami, na ni překvapeně pohlédla.

„Ach, vy mluvíte německy?“

Isa Bachgasserová, která zrovna hledala v plátěné tašce peněženku, zmateně zamžikala.

„Jistěže mluvím německy. Jsem z Vídně. Tedy původně ze Salcburku, ale dlouhá léta jsem bydlela přímo ve Vídni.“

„Aha, chápu,“ řekla pekařka a podala jí přes pult papírový sáček plný rychlých sacharidů.

„Já jen, že tu nedávno byla Liebzipfelová, víte, z Urbariální uličky. Říkala, že vás potkala a vy prý jste neřekla ani slovo, tak jsme si myslely, že jste asi z ciziny.“

Z ciziny. Isa Bachgasserová se tady jako v cizí zemi opravdu tak trochu cítila. Na rozdíl od svého muže, který hned úvodní večer odchytil v hospodě prvního Nincshofana, na kterého narazil, a řádně nametený ho pozval do jejich tehdy jen částečně zařízeného domu, kde svoje zbrusu nové přátelství zapili lahví merlotu, z níž polovina skončila ve dvou břichatých sklenicích a druhá rozlitá na kuchyňském ostrůvku z tmavé žuly.

Od chvíle, kdy tu byli poprvé, uplynuly teprve dva roky. Zahnuhli na polní cestu, kde se za nimi zvedal prach, který se usazoval na karoserii, a na jejím konci stála ruina, v níž už by nikdo nedokázal poznat mlýn, jímž prý kdysi bývala. Napůl rozpadlá, drolicí se zdívo znovu pohlcené popínavou zelení. Silvano Mezzaroni rozpráhl ruce jako principál v cirkuse.

„Konstrukce je ve vynikajícím stavu.“

Dlouhými kroky přecházel po pozemku, opatrně překračoval bodláky a kopřivy a u každého rozpadajícího se rohu, u každé rozbité okenní tabule přidával detaily, jako dítě, které dospělým představuje hrad z gaučových polštářů.

„Odhalené hrázdění, rustikální dřevěná podlaha, otevřená obytná kuchyně, pracovní plochy z masivního dřeva.“

Ise Bachgasserové začalo hučet v uších. Peníze nebyly problém. Její filmy jí v posledních letech rozhodně